

## ÅTGÄRDER FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Åtgärder som tillsammans är värda minst 5 poäng ska vara vidtagna senast 31 dec 2021. Åtgärder som tillsammans är värda minst 7 poäng ska vara vidtagna senast 31 dec 2023. Om det inte är möjligt att vidta åtgärder på den mark som ingår i växtföljden för certifierad produktion, kan åtgärder vidtas på annan mark som företaget förfogar över, t.ex. annan odling, intilliggande mark eller gårdsmiljön. Det innebär t.ex. att om ett företag har en certifierad spannmålsodling men även har en salladsodling som inte ingår i växtföljden för den certifierade produktionen, kan åtgärder som passar salladsodlingen väljas och poäng också tillgodoräknas för dessa. Om flera produktionsenheter finns ska minst en åtgärd per enhet vidtas.

För information om vilka arter som gynnas och ytterligare stödmaterial kopplat till de olika åtgärderna, se Excel-dokumentet Lista åtgärder för biologisk mångfald på [www.sigill.se/Allmant/stodmaterial](http://www.sigill.se/Allmant/stodmaterial).

	Detaljerad information	Poäng	Passar grönsaker/ rotfrukter/ potatis	Passar frukt/bär	Passar plantskola	Passar vall	Passar spannmål/ oljeväxter
<b>Åtgärder som ger sommarföda, skydd och boplatser åt pollinatörer och andra nyttoinsekter</b>							
Baljväxtrik vall som lämnas oslagen 6 veckor	Ytan vall ska minst motsvara 1 % av företagets certifierade areal alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Vall med innehåll av minst 20 % klöver lämnas oskördad under sex veckors tid med början någon gång under perioden 1 juni-15 juli.	3			X (Friland)	X	
Flerårig blommande baljväxtvall	Ytan vall ska minst motsvara 1 % av företagets certifierade areal alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Vallen ska innehålla minst 30 % baljväxter, av minst tre arter. Rödklöver måste vara en av arterna och ingå med minst 15 %. Vallen kan sköras vid ett tillfälle under sommaren (men tidigast 1 juli) och ett tillfälle i oktober men måste tillåtas blomma ostört under två sammanhängande perioder. Tänk på att en del av en vall kan sköras på det här sättet medan andra delar sköras på vanligt sätt.	4			X (Friland)	X	

Sådd av blommande örter i remsor eller på träda	Ytan blommande örter ska minst motsvara 1 % av företagets certifierade areal. Kan bestå av ettåriga eller fleråriga blommande örter. Fröblandningen ska bestå av minst två sorter som tillsammans ger lång blomning under sommarhalvåret. Då ytan är bevuxen med fleråriga arter kan poäng även tillgodoräknas under etableringsåret. Kan t.ex. göras på ekologiska fokusarealer (EFA) som trädor eller obrukade fältkanter.	4	X	X	X (Friland)	X	X
Skötsel av vägkanter	Ökar blomningen på gården. Vägkanter som gränsar till egna skiften får slås tidigast 1 augusti.	1 p/500 m vägkant	X	X	X	X	X
Sprutfria kantzoner i spannmål	En 6–10 meter bred obesprutad remsa lämnas längs fältkanten i vårsäd och höstsäd. Ytan ska minst motsvara 1 % av företagets certifierade areal alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Förbud mot insekts- och örtogräsbekämpning, bekämpning mot gräsogräs är dock tillåten. Zonerna kan flyttas runt från år till år för att undvika för stora problem med ogräs.	4					X
Skötsel av bevuxna skyddszoner intill vattendrag	Skörda hela eller bara den halva av skyddszonen som vetter mot fältet. Skörd (och inte bara putsning) är ett måste då kvarliggande förna kan kväva vegetationen på skyddszonen. Skörd får tidigast ske 1 juli.	1 p/200 m zon	X	X	X (Friland)	X	X

Spara och røj fram befintliga träd och buskar som har blommor eller ger bär	Minst 10 träd måste finnas för att poäng ska kunna tillgodoräknas. Hagtorn, sälg, vide, pil, hassel, fågelbär, hägg, apel, slån, rönn, oxel, fläder, krusbär, vinbär, körsbär, plummon, inhemska arter av rosor (ej vresros) och blåbärstry är exempel på träd och buskar som blommor eller ger bär. I odlingar av frukt och bär ger träd och buskar som blommor andra tidpunkter än vad odlingarna gör poäng. Poäng kan bara tillgodoräknas för denna åtgärd i slättbygd. Träd som är i direkt anslutning till skogsbyn räknas ej.	1 p/10 träd eller buskar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Plantera träd och buskar som har blommor eller ger bär	Minst 5 träd måste planteras för att poäng ska kunna tillgodoräknas. Hagtorn, sälg, vide, pil, hassel, fågelbär, hägg, apel, slån, rönn, oxel, fläder, krusbär, vinbär, körsbär, plummon, inhemska arter av rosor (ej vresros) och blåbärstry är exempel på träd och buskar som blommor eller ger bär. I odlingar av frukt och bär ger träd och buskar som blommor andra tidpunkter än vad odlingarna gör poäng. Planterade träd ger även poäng efterföljande år. Poäng kan bara tillgodoräknas för denna åtgärd i slättbygd.	2 p/5 träd eller buskar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Lähäck med blommande eller bärande träd och buskar	I odlingar av frukt och bär ger träd och buskar som blommor andra tidpunkter än vad odlingarna gör poäng.	2	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Klippning av varannan rad i fruktodling	Varannan rad lämnas oklippt vid klippning av gräsbanorna i fruktodlingar. Tillräckligt lång tid ska gå mellan klippningarna för att gräset ska hinna växa till sig åtminstone ca 20 cm.	2		X			

Anläggning av skalbaggsås	Skalbaggsåsen anläggs på fält som är minst 15 ha. Ska ligga i mitten av fältet och ha ett avstånd på 25 m till fältkanten i bägge ändar (underlättar brukande och minskar risk för predation från räv och grävling på fältvilt). Ska sås med tuvbildande gräs och örter.	5	X			X	X
Sätta upp bibatterier/insektshotell	Batterier med minst 25 hål vardera sätts upp. Placeras i varma lägen en liten bit från marken.	1 p/5 batterier	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Lägg ut högar med halm eller vass	Högar med vass eller halm läggs ut i fältkant eller liknande. Högarna ska inte läggas ut i skogsbryn, ängsmark eller annan mark med värdefull flora.	1 p/5 högar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Skapa kala fläckar av sandig jord i åkerkanter, bryn och längs körvägar eller anlägg sandhögar.	Poäng räknas efter antal platser med kala fläckar eller antal sandhögar. Sandhögar ska vara minst 2 gånger 2 m och innehålla 2 kubikmeter sand. Platserna/högarna ska underhållas så att de inte växer igen.	1 p/hög eller plats med fläckar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Spara död ved på solbelysta platser	Poäng räknas efter antal platser med död ved som sparats. Minst en liggande trädstam eller stående död trädstam per plats.	1 p/plats	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Skapa gömställen för tvestjärtar	Minst 5 gömställen krävs för att kunna tillgodoräkna sig poäng. Kan göras av plastsäck med hål i som hängs upp i träd, buskar eller på pinne, upp och nervänd kruk eller plastflaska med avskuren botten som fylls med halm, tyg eller wellpapp. Kan flyttas ut till lähäckarna under perioder då tvestjärtarna kan ge skador på frukt.	1 p/5 gömställen		X	X (Friland och krukodling)		

Holk till guldgöngsländor	Minst 5 holkar ska finnas för att kunna tillgodoräkna sig poäng. Bygg holkar av trä eller oanvända plastdunkar. Holkar lagras från december till våren på kall och torr plats.	1 p/5 holkar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
---------------------------	--	--------------	---	---	----------------------------	---	---

	Detaljerad information	Poäng	Grönsaker/ rotfrukter/ potatis	Frukt/bär	Plantskola	Vall	Spannmål/ oljeväxter
<b>Åtgärder som ger föda, skydd och boplatser åt fåglar och vilt</b>							
Anlägg lärkrutor	Minst 10 lärkrutor ska finnas för att kunna tillgodoräkna sig poäng. 2 rutor per ha anläggs i höstsäd på fält som är minst 5 ha i öppet läge, eller på fält som är minst 10 ha med skog runt. En ruta ska vara minst 20 m <sup>2</sup> . Rutorna skapas genom att lyfta/stänga av såmaskinen eller köra runt (gäddor).	4 p/10 rutor					X
Så en fågelåker	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Så blandning med spannmål och oljeväxter på våren. Korn/havre/vete blandas med 30–50 % lin/raps/oljerättika/solros. Gödsla med 50 kg N/ha. Åkern ska lämnas otröskad till 15 mars året efter.	5	X	X	X (Friland)	X	X
Lämna otröskad spannmål, oljeväxter eller lin	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Lämna delar av fälten otröskade.	4					X
Vårplöjning/vinterstubbräda	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Lämna mark med stubb eller annan växtlighet oplöjd till 15 mars året efter.	1	X	X	X (Friland)		X

Förlängd vinterstubbräda	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Lämna stubb efter spannmål, oljeväxter, lin eller trindsäd oplöjd till 15 juli året efter.	2					X
Fågelmatning vintertid	50 kg foder i veckan ges från december t.o.m. mars på utvald plats. Utvald plats skall vara i eller intill åkernära buskage. Fodret ska utgöras av 70% spannmål eller spannmålsavrens och resten små fröer.	3	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Höskörd eller gräsfröskörd	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Skörd ska ske tidigast 1 juli på skiften som är minst 5 ha i öppet läge eller minst 10 ha med skog runt.	1				X	
Sommarstubbräda	Ytan ska motsvara minst 1 % av den totala certifierade arealen alt. 1 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Lämna stubb efter spannmål, lin, oljeväxter eller trindsäd obearbetad fram till åtminstone 15 juli året efter på fält som är minst 5 ha i öppet läge eller som minst är 10 ha med skog runt.	3					X
Lämna enstaka träd och buskar i diken	Spara ett träd eller buske var 100 meter vid dikesrensningar. Kan tuktas och hållas fem meter hög. Poäng får även tillgodoräknas de år dikesrensning ej sker.	1 p per 500 m	X	X		X	X
Sätta upp fågelholkar	Minst 5 holkar ska sättas upp för att kunna tillgodoräkna sig poäng. Holkarna ska vara för småfåglar, stare eller tornseglare.	1 p/5 holkar	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
Anlägga en våtmark	Våtmarken ger lika många poäng efterföljande år som anläggningsåret.	5	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X

Skötsel av bryn och åkerholmar	Bryn och åkerholmar som vetter mot eller ligger på en yta motsvarande minst 2 % av företagets certifierade areal alt. ytan som används till foderodling åt certifierade djur ska skötas. Delar av företagets mark som har riklig förekomst av bryn och åkerholmar ska väljas. Skapa en övergångszon i skogsbrynen med buskvegetation mellan åkermark och skog. Røj bort sly och yngre träd från åkerholmar och se till att de inte växer igen.	1	X	X	X (Friland och krukodling)	X	X
--------------------------------	--	---	---	---	----------------------------	---	---

	Detaljerad information	Poäng	Grönsaker/ rotfrukter/ potatis	Frukt/bär	Plantskola	Vall	Spannmål/ oljeväxter
<b>Åtgärder som framförallt gynnar markfauna</b>							
Så en fånggröda	Ytan ska minst motsvara 2 % av företagets certifierade areal alt. 2 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Poäng tillgodoräknas under etableringsåret. Fånggrödan ska sås så snart som möjligt efter skörd eller sås in i huvudgrödan. Exempel på fånggrödor är vitsenap, oljerättika, rättika, höstråg, westerwoldiskt rajgräs, vallgräs och vallgräs i blandning med vallbaljväxter.	1	X	X	X (Friland)	X	X

3-årig vall utan anv. av växtskyddsmedel	Ytan ska motsvara minst 2 % av den totala certifierade arealen alt. 2 % av ytan som används till foderodling åt certifierade djur. Vallen ska ligga under minst 3 odlingssäsonger men får brytas tidigast 31 juli det sista året. Baljväxter ska ingå i fröblandningen. Växtskyddsmedel får användas för att bryta vallen det sista året.	1			X (Friland)	X	
--	---	---	--	--	-------------	---	--